

2021

SANSKRIT

(Major)

Paper : 6.5

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

GROUP—A

(Marks : 30)

1. Answer the following questions : 1×5=5
अधस्तनानां प्रश्नानामुत्तरं देयम्—

(a) To which School of Sanskrit grammar
does 'वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी' belong?

'वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी' इति ग्रन्थः कस्य
व्याकरणसम्प्रदायस्य अन्तर्गतः?

(b) How many Rītis have been recognised by
the author of the 'साहित्यदर्पण'?

साहित्यदर्पणकारेण कतिविधा रीतिः स्वीकृता?

(c) Write an equivalent term for the word
'संघटना'.

'संघटना' इति शब्दस्य एकः समार्थकसंस्कृतशब्दः
लेखनीयः।

(d) अवृत्तिरल्पवृत्तिर्वा—What is meant by the term
'अवृत्ति' here?

अवृत्तिरल्पवृत्तिर्वा—अत्र 'अवृत्ति' इति पदस्य कोऽर्थः?

(e) Fill up the gap :

रिक्तस्थानं पूर्यत—

“ _____ रचना ललितात्मिका।”

2. Answer the following questions : 10

अधस्तनानां प्रश्नानामुत्तरं देयम्—

(a) Name two आलङ्कारिकs mentioned by विश्वनाथ
कविराज in the 9th Chapter of the 'साहित्यदर्पण'.
साहित्यदर्पणस्य नवमपरिच्छेदे विश्वनाथकविराजेन
उल्लेखितस्य आलङ्कारिकद्वयस्य नाम लेखनीयम्।

(b) Write short notes on the following :

अधस्तनयोः टिप्पनी लेखनीया—

गौडीरीतिः; पाञ्चालीरीतिः।

(c) Explain the following two वृत्तिसः :

अधस्तनवृत्तिद्वयं विशदीक्रियताम्—

(i) टिक्तितौ यस्योक्तौ तस्य क्रमादाद्यन्तावयवौ स्तः।

(ii) अनिर्धारितसम्बन्धविशेषा षष्ठी स्थानेयोगा बोध्या।

(3)

3. Explain the सूत्रs (any three) : $5 \times 3 = 15$
सूत्राणां व्याख्या कार्या (त्रयाणाम्)—
इको गुणवृद्धी; मिदचोऽन्त्यात्परः; आद्यन्तौ टकितौ; षष्ठी
स्थानेयोगा; स्थानेऽन्तरतमः।

GROUP—B

(Marks : 30)

4. Answer the following questions (any three) : $10 \times 3 = 30$

अधस्तनानां प्रश्नानामुत्तरं कार्यम् (त्रयाणाम्)—

- (a) Discuss the importance of ancient Indian Astronomy.
प्राचीनभारतीयज्योतिर्विज्ञानस्य गुरुत्वम् आलोच्यताम्।
- (b) Prepare a note on the contribution of आर्यभट्ट in the field of Astronomy.
ज्योतिर्विज्ञानक्षेत्रे आर्यभट्टस्य अवदानविषये एको निबन्धः
प्रस्तूयताम्।
- (c) Give an introduction to 'सूर्यसिद्धान्त'.
'सूर्यसिद्धान्त'-ग्रन्थस्य सम्यक् परिचयः प्रदेयः।

(4)

- (d) Present an extensive discussion on ancient Indian Mathematics.
प्राचीनभारतीयगणित-विज्ञानविषये सविस्तरम् आलोच्यताम्।
- (e) Write short notes on :
टिप्पणी लेखनीया—
लीलावती; ब्रह्मगुप्त।
